

Routekaart Samenwerken bij online jeugdcriminaliteit

Speel jij als professional een rol in de integrale aanpak van jeugdcriminaliteit? Kom jij wel eens zorgwekkende online berichten tegen, waarvan je je afvraagt hoe je daar het beste mee om kunt gaan? Gebruik dan deze routekaart.

Basis op orde

Voordat je (met partners) een zorgwekkend online bericht snel en goed kunt duiden, is het belangrijk om de basis van jullie samenwerking op orde te hebben. De informatie over **partners en rollen** én over **de online fenomenen** helpt jullie om samen tot heldere en werkbare afspraken te komen. De **afsprakenkaart** is hier een handig hulpmiddel voor.

PARTNERS EN ROLLEN

ONLINE FENOMENEN

AFSPRAKENKAART

Uitleg navigatie

- = klik voor meer uitleg over het onderwerp
- = keer terug naar de routekaart

1. BERICHT DUIDEN

2. CONTEXTINFORMATIE

3. PARTNER(S) BETREKKEN

4. INTERVENIËREN

5. MOGELIJKE ONLINE/OFFLINE ACTIES

STARTPUNT

Je ziet een zorgwekkend online bericht van een jongere of krijgt deze doorgestuurd. Doorloop de 5 stappen op de route.

JA, DUBBELCHECK

JA

NEE

NEE

colofon

Partners en rollen

Jongerenwerk, politie en de gemeente (OOV) werken veel met elkaar samen in de integrale aanpak van jeugdcriminaliteit.* Daarbij heeft elke partner een eigen rol. De rol van elke partners is online hetzelfde als offline. Het is meestal nog onduidelijk hoe partners moeten omgaan met zorgwekkende online berichten. De online wereld kent namelijk dynamieken die de aanpak ingewikkeld kunnen maken.

Jongerenwerkers en politie zijn de partners die de meeste mogelijkheden hebben om sociale media in te zetten voor hun professionele taken. De gemeente is verantwoordelijk voor de regio op de aanpak, coördineert en stimuleert deze.

Hiernaast worden de rollen en partners beschreven en de toepassing van hun rol online. Lees hier meer over in het [7-stappenmodel van het CCV](#).

Het is belangrijk om elkaars rollen te kennen en daar begrip voor te hebben. Wat voor de ene partner mogelijk is, is voor een ander misschien onmogelijk.

** Uiteraard zijn er nog meer partners die een rol kunnen spelen in de integrale aanpak van jeugdcriminaliteit (denk aan handhavers, scholen, hulpverleners, OM). Omdat zij vaak in verbinding staan met de drie kernpartners richten we ons in deze routekaart op deze drie kernpartners.*

Jongerenwerk

Rol algemeen

Jongerenwerkers nemen een stevige positie in binnen de pedagogische infrastructuur van een wijk of buurt. Jongerenwerkers zijn daar waar jongeren zijn en investeren in een duurzame vertrouwensrelatie. Zij bieden laagdrempelige ondersteuning aan jongeren in hun ontwikkeling naar volwassenheid. Ze doen dit door contact te maken, te motiveren, op te voeden en te activeren. Ook signaleren zij (online/offline) trends en ontwikkelingen onder jongeren.

Toepassing online

Een jongerenwerker gebruikt social media om in verbinding te blijven met jongeren en om hun wereld beter te begrijpen (zie ook [deze handvatten van het Nji](#)). Via een professioneel account onderhoudt hij* het contact met jongeren op een laagdrempelige manier, waardoor jongeren ook online weten dat ze altijd terecht kunnen voor een luisterend oor of ondersteuning. Door de vinger aan de pols te houden, signaleert de jongerenwerker wat er leeft onder jongeren, zowel de positieve ontwikkelingen als eventuele zorgen. In bepaalde situaties stelt de [beroepscode](#) dat jongerenwerkers, in het belang van de jongere, partners kunnen betrekken.

** Overal waar 'hij' in de tekst staat, bedoelen we ook 'zij'.*

Politie

Rol algemeen

De politie heeft de taak om op te treden tegen burgers die de wet overtreden, maar ook om hen te beschermen en hulp te verlenen als zij dat nodig hebben. Dit doet ze bijvoorbeeld door bemiddelend op te treden en slachtoffers te begeleiden. Een belangrijke taak voor de lokale politie is om de openbare orde te handhaven.

Toepassing online

Een politieagent kan online aanwezig zijn met een professioneel account (als individuele agent of via het account van het basisteam of de eenheid).

Hoewel iedere politieagent social media kan gebruiken voor de uitvoering van zijn taak, houdt de digitaal wijkagent zich specifiek bezig met de online wereld van de wijk. De digitaal wijkagent weet wat er online speelt in zijn wijk of regio. Hij betreft collega's en partners daarbij. Hij geeft tips over veilig internetgebruik en is via zijn account(s) benaderbaar voor vragen of het doorgeven van informatie. Ook observeert en onderzoekt hij (potentieel) strafbaar online gedrag in publiek toegankelijke bronnen. Binnen de politie zijn er afdelingen gespecialiseerd in OSINT (open source intelligence).

Alleen bij een opsporingsbevel van het Openbaar Ministerie kan de politie informatie uit besloten bronnen inwinnen.

Gemeente OOV

Rol algemeen

De ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid (OOV) adviseert de burgemeester over de openbare orde en veiligheid. Hij voert de regio op de lokale aanpak jeugdcriminaliteit en onderhoudt het netwerk van partners in de regio.

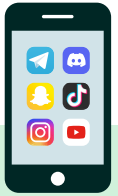
Toepassing online

De OOV-ambtenaar kan binnen zijn functie alleen online actief zijn in het kader van de openbare orde en veiligheid. Dit is alleen mogelijk in specifieke gevallen. Lees er meer over in [deze handreiking van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie](#).

In de aanpak van online jeugdcriminaliteit is de OOV-ambtenaar met name verantwoordelijk voor het maken en aanjagen van afspraken tussen de partners, monitoren van resultaten en adviseren van de burgemeester.

Online fenomenen met voorbeelden

Wat voor online fenomenen doen zich voor onder jongeren? Op de volgende pagina's lichten we de volgende online fenomenen toe.

- Rivaliserende jeugd
- Seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Fraude
- Intimidatie en geweld
- Online aangejaagde ordeverstoringen
- Illegale handel
- Cybercriminaliteit
- Radicalisering en extremisme

Voorbeeldberichten

Bij elk online fenomeen is een voorbeeldbericht uitgewerkt. Ze zijn zo opgeschreven dat zowel jongerenwerkers als politiemedewerkers deze berichten zouden kunnen zien op social media. Gebruik de voorbeeldberichten om de 5 stappen bij de afsprakenkaart met elkaar te doorlopen.

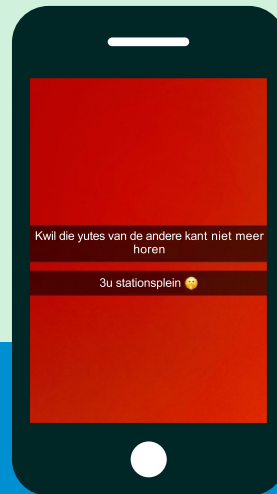
Download de afsprakenkaart

TIPS

- Raadpleeg [Jongline](#) voor meer informatie over online fenomenen, platformen die jongeren gebruiken en de betekenis van internet- en/of straattaal.
- Jongeren die slachtoffer zijn van online grensoverschrijdend gedrag kunnen (anoniem) hulp zoeken bij [Helpwanted](#).

Online rivaliserende jeugd

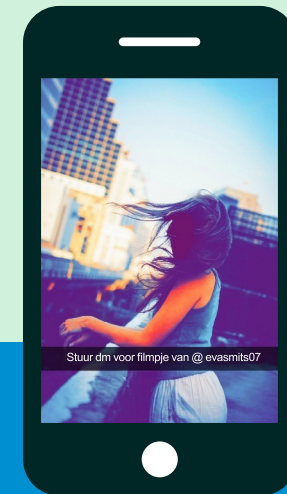
Rivaliserende jongeren(groepen) kennen we al decennialang. Het gebruik van social media om uit te dagen, is wel een relatief nieuw fenomeen. Online uitingen tussen rivaliserende jongeren worden vaak gezien als aanjagers voor conflict. Elkaar online beledigen, bedreigen, uitdagen of kwetsend beeldmateriaal verspreiden lijken incidenten zichtbaarder te maken en sneller op de spits te drijven. Opjuttende reacties van een online publiek gooien extra olie op het vuur.

Je ziet om 12:30 dit openbare Mijn-Verhaal Snapchatbericht op het account van een 17-jarige jongere die je volgt. Je hebt een hele sterke band met deze jongen. De laatste tijd maakt de politie zich zorgen omdat hij met bepaalde personen op straat wordt gezien.

Online seksueel grensoverschrijdend gedrag

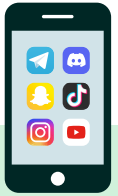
Seksueel verkennend gedrag is normaal onder jongeren, zolang dit binnen ieders grenzen blijft. Tegenwoordig vindt veel van dit gedrag online plaats. *Sexting*, oftewel het maken, sturen en ontvangen van seksueel getinte berichten en content, hoort daarom bij de normale ontwikkeling van jongeren. Wanneer dit online gedrag niet meer met wederzijdse instemming, vrijwilligheid en/of gelijkwaardigheid plaatsvindt, spreken we van online seksueel grensoverschrijdend gedrag. Denk bijvoorbeeld aan het (door)sturen van seksuele content zonder toestemming van de afgebeelde persoon of de ontvanger, afpersing met seksuele beelden, wraakporno of seksueel online contact tussen een volwassene en een minderjarige. Deze handelingen zijn strafbaar.

Je krijgt op Instagram een screenshot doorgestuurd van dit Instagram *stories*-bericht. De screenshot krijg je gestuurd van een account dat je niet kent met de naam 'anoniempje0101'. Het account lijkt anoniem te zijn: geen foto, 0 volgers en 0 volgend. Verder stuurt dit account niks naar jou. De foto is door iemand anders geplaatst met de naam '_hans_k'. Je kent deze persoon niet, hij heeft ook een besloten Instagramprofiel. Je ziet wel dat hij bevriend is met jongeren die je wel kent en op een school bij jou in de buurt zitten.

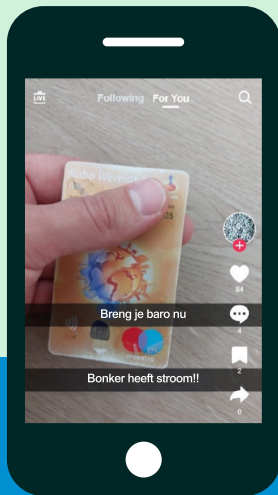

Online fenomenen met voorbeelden

Online fraude

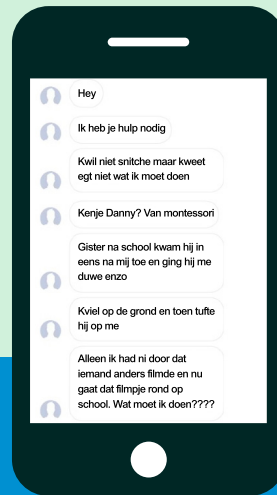
Digitale criminaliteit neemt de laatste jaren enorm toe. Vormen van online fraude, met name aan- en verkoopfraude, bankhelpdeskfraude en vriend-in-noodfraude, hebben daar een belangrijk aandeel in. De pakkans is laag en de winsten kunnen groot zijn. Online fraude vindt vaak plaats in georganiseerd verband. Jongeren kunnen verschillende rollen in het netwerk innemen. Soms is hun deelname bewust en vrijwillig, maar het kan ook onbewust of zelfs gedwongen zijn. Ook jongeren met een licht verstandelijke beperking (lvb) kunnen online fraude plegen. Kant-en-klare programma's en instructies zijn online te koop en met een paar klikken op de knop is het mogelijk om anderen op te lichten.

Je ziet dit openbare TikTok bericht van een 20-jarige. Je hebt de plaatser van dit bericht nooit persoonlijk gesproken, maar je volgt hem wel op TikTok. Hij is namelijk een bekende jongen uit de buurt.

Online intimidatie en agressie

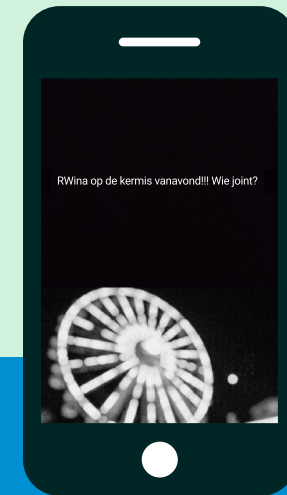
Intimidatie is gericht op het oproepen van angst bij een ander, vaak aan de hand van agressieve dreigementen. Dit kan bijvoorbeeld dreigen tot fysiek geweld, uitsluiting, afpersing of chantage zijn. Via social media kunnen jongeren elkaar intimideren door berichten naar elkaar te sturen. Maar vaak genoeg circuleren ook beelden van fysieke agressie en intimidatie op het internet. Denk aan video's waarin jongeren gedwongen worden om eigendommen af te staan, zoals sieraden, telefoons of kleding. Of video's waarbij jongeren worden gedwongen zich uit te kleden of op andere manieren worden vernederd. Dit kan een grote impact hebben op het slachtoffer omdat deze beelden door veel leeftijdsgenoten worden gezien en lastig zijn te verwijderen.

Je krijgt via Instagram deze berichten in jouw DM. Je kent deze 16-jarige jongen nog maar net, maar je hebt een goede klik met hem. Danny ken je niet. Je hebt het filmpje zelf nog niet gezien.

Online aangejaagde ordeverstoringen

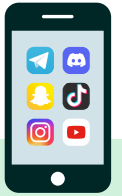
Steeds vaker worden gemeenten geconfronteerd met ordeverstoringen die via social media worden aangejaagd. Deze online aangejaagde ordeverstoringen zijn vaak van politieke aard en gericht tegen de overheid en/of haar beleid. Denk bijvoorbeeld aan coronarellen of uit de hand lopende demonstraties. Maar dit hoeft niet altijd zo te zijn: het kunnen ook geplande vechtpartijen tussen rivaliserende (jeugd)groepen zijn of onverwacht aangekondigde bijeenkomsten van *influencers*. De gemeente kan (in samenwerking met lokale partners) verschillende interventies inzetten, zoals te zien is **in deze interventiekaart**. In sommige gevallen mag de gemeente zelf online onderzoek doen om openbare ordeverstoringen te voorkomen. Het is aan te bevelen om daarvoor vooraf een protocol op te stellen, met behulp van **dit document**.

Je ziet dit openbare Snapchatbericht. Een 19-jarige jongere die je heel goed kent, repost dit bericht. Je ziet dat dit bericht ook vaak door andere jongeren uit de buurt opnieuw is geplaatst. De oorspronkelijke plaatser van het bericht ken je niet. Vorig jaar waren er meerdere ongeregelde bezoeken van de kermis en de politie.

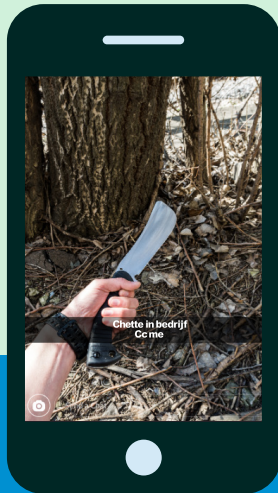

Online fenomenen met voorbeelden

Online illegale handel

Social media maken illegale handel, zoals bijvoorbeeld drugs- en wapenhandel, makkelijker. Deze platformen bieden een groot bereik, zijn makkelijk in gebruik, bieden een grote mate van anonimiteit en (het gevoel) van lage pakkans. Illegale handel gebeurt vooral op Snapchat en Telegram. Handelaren gebruiken social media om klanten te bereiken die geïnteresseerd zijn in illegale spullen. Zo gaan er menulijsten rond voor drugs en adverteren jongeren om wapens te kopen of te verkopen. Snapchat wordt met name gebruikt voor een-op-een contact voor het sluiten van een deal. Telegram wordt vooral gebruikt als advertentieruimte in grote groepen.

Je krijgt dit besloten Snapchatbericht doorgestuurd van een collega. Je kent de 17-jarige jongere die dit bericht plaatst niet heel goed. Je kent zijn moeder wel heel goed. Voor zover je weet, komt hij alleen nog maar positief in beeld.

Cybercriminaliteit

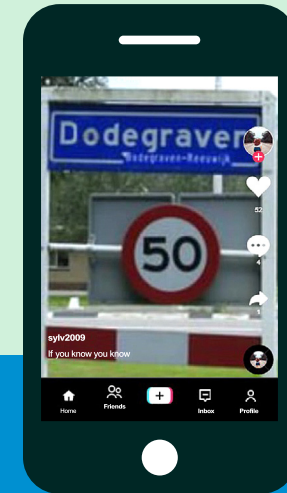
Hoewel de termen 'gedigitaliseerde criminaliteit' en 'cybercriminaliteit' vaak door elkaar worden gebruikt, is er een verschil tussen beide soorten. Alle delicten die we al heel lang kennen, maar nu met digitale middelen worden gepleegd, heten gedigitaliseerde criminaliteit. Denk hierbij aan illegale handel via het internet, online fraude of cyberstalking. Alle vormen van criminaliteit die alleen gepleegd kunnen worden met ICT heten cybercriminaliteit. Denk hierbij bijvoorbeeld aan DDoS aanvallen, hacken of phishing. De drempel om cybercriminaliteit te plegen wordt steeds lager. Je hoeft hier geen slimme hacker voor te zijn. Via Telegram of andere platformen kan iedereen via een paar klikken kant-en-klare producten kopen om cyberdelicten te plegen. Daarbij zien opsporingsinstanties steeds vaker dat cybercriminelen óók wapenbezit of andere traditionele delicten op hun naam hebben staan.

Je krijgt van een meisje uit jouw gemeente via Snapchat een screenshot doorgestuurd van dit besloten Instagram bericht. Je kent dit 14-jarige meisje goed. Je hebt weleens met de 15-jarige jongen die dit bericht heeft geplaatst gesproken, maar kent hem niet goed. Je volgt hem niet op Instagram. Hij komt alleen maar positief in beeld en je hebt geen concrete signalen dat hij een bovengemiddelde interesse heeft in ICT.

Online radicalisering en extremisme

Radicalisering is het proces dat iemand de samenleving op basis van radicale ideeën wil veranderen. Dit gaat over in extremisme als hij of zij daarbij geweld wil gebruiken. Jongeren kunnen op verschillende manieren radicaliseren via het internet. Ten eerste kunnen jongeren online in aanraking komen met complottheorieën. Ten tweede kunnen jongeren actief gerekruteerd of geronseld worden om (gewelddadige) handelingen uit te voeren. Ten derde worden social media gebruikt door extremisten om onderling te communiceren en propaganda uit te wisselen. Dit vindt plaats op zowel openbare als besloten bronnen, alhoewel de content binnen besloten kanalen over het algemeen extremer is en jongeren daar meer worden gerekruteerd.

Je ziet dit besloten TikTok-bericht van een 15-jarig meisje. Het is alleen een foto die ze plaatst. Je volgt haar op TikTok en je kent haar goed. Ze is introvert, maar is over het algemeen vrij open tegen jou. Haar school heeft laatst zorgen geuit, omdat ze tijdens discussies in de klas ineens zeer actief was en extreme opvattingen had over de samenleving.

Afspraken maken

Afspraken maken in 5 stappen

In de integrale aanpak van (online) jeugdcriminaliteit moet je als jongerenwerker, politiemedewerker en OOV-ambtenaar op elkaar kunnen bouwen*. Het is belangrijk om duidelijke verwachtingen uit te spreken en transparant naar elkaar toe te zijn. Maak daarom in 'vredestijd' afspraken over wat je van elkaar verwacht en hoe je handelt in concrete situaties.

Dit kan door onderstaande 5 stappen te volgen. De pictogrammen geven aan welke partner bij welke stap betrokken is.

1 Raadpleeg de voorbeelden van online berichten bij de online fenomenen.

2 Gebruik de routekaart om voor jezelf te bedenken: hoe duid ik dit bericht, welke contextinformatie heb ik, (wanneer) betrek ik een partner en (hoe) zal ik interveniëren?

3 Schrijf deze handelingen voor jezelf op.

4 Bespreek deze handelingen met jouw lokale partners. De gemeente kan hierin het voortouw nemen. Vraag feedback op de wijze van handelen. Onderzoek onderlinge afspraken die je met elkaar kunt maken.

5 Schrijf in de afsprakenkaart (op de volgende pagina) op wat je van elkaar verwacht in welke situatie. Houd daarbij rekening met de basisafspraken op deze pagina. Deze zijn het fundament van de samenwerking en gelden bij alle afspraken. Het past bij de regierol van de gemeente om het maken van deze afspraken te organiseren, te stimuleren en op de naleving toe te zien.

* Uiteraard zijn er nog meer partners die een rol kunnen spelen in de integrale aanpak van jeugdcriminaliteit (denk aan handhavers, scholen, hulpverleners, OM). Omdat zij vaak in verbinding staan met de drie kernpartners richten we ons in deze routekaart op deze drie kernpartners.

Basisafspraken

De drie basisafspraken hieronder zijn uitgangspunten voor de samenwerking tussen de partners en gelden altijd.

Onderlinge communicatie

Betrek je andere partners bij een zorgwekkend bericht? Maak dan onderlinge afspraken met elkaar over de opvolging, terugkoppeling en evaluatie. Communiceer duidelijk wat je verwacht van de ander en wat je zelf gaat doen.

Transparantie richting jongeren

Wees transparant naar jongeren dat wanneer je iets online tegenkomt waarop je moet handelen, dat je dit ook doet. Maar ook dat je in contact staat met partners waarmee je dit soort informatie deelt. Leg uit dat dit niet anders is dan offline.

Samen content brengen

Het is ook belangrijk om content in gezamenlijkheid te delen. Via social media kun je de integrale aanpak en samenwerking kenbaar maken aan inwoners, andere ketenpartners en de doelgroep. Ook kun je social media inzetten om een gezamenlijke boodschap naar een breed en divers publiek te verspreiden, bijvoorbeeld een campagne van de gemeente. Voorbeelden vind je **in de handreiking van het Nji**.

Afspraken maken

AFSPRAKENKAART

Vraag	Jongerenwerk	Politie	Gemeente
In welke situatie betrek jij een partner bij online zorgwekkende berichten?			
In welke situatie verwacht jij dat een partner jou betreft bij online zorgwekkende berichten?			
Bij welk (online) signaal grijp jij in?			
Bij welk (online) signaal verwacht je dat de andere betrokken partners ingrijpen?			

Download de afsprakenkaart

1. BERICHT DUIDEN

Kijk eerst alleen feitelijk naar het bericht en of je het begrijpt. Probeer het bericht, de taal, de symbolen en betrokken personen te duiden. Ga nog niet uit van vermoedens of mogelijke interpretaties. Laat ook altijd een interne collega meekijken. Mogelijk geeft je collega een andere betekenis aan het bericht.

De vragen die je (met je collega) kunt beantwoorden, zijn:

Wat is het (mogelijke) bereik van het bericht (aantal volgers, reacties, likes)?

Is dit bericht openbaar of besloten? Als het bericht openbaar is dan kan iedereen het zien. Hierdoor is het bereik en de eventuele schadelijke impact groter. Ook zorgt een openbaar bericht ervoor dat je deze kunt delen met partners. Een besloten bericht kunnen alleen contacten van de plaatser zien. Dat zorgt voor een minder groot bereik en minder deelmogelijkheden. Stel dit daarom gelijk vast, voordat het bericht eventueel weer verdwenen is.

Wat is de betekenis van eventueel gebruikte internet- en/of straattaal?

Wat betekenen eventuele emoji's?

Zijn de eventueel afgebeelde personen of plekken bij een fotobericht bekend?

Is het duidelijk wie dit bericht heeft gepost?

2. CONTEXTINFORMATIE

Nu ga je (offline) informatie betrekken. Keek je eerst alleen naar de feiten, nu is er ook ruimte om vermoedens en interpretaties een plaats te geven. Een online bericht staat vaak niet op zichzelf. Het kan een reactie zijn op een ander bericht of een offline gebeurtenis. Ook zijn online berichten altijd onderdeel van een *performance*: jongeren kunnen zichzelf online op een bepaalde manier profileren. Dit is regelmatig een overdreven weergave van de werkelijkheid.

Het is daarom belangrijk om de context van het bericht in kaart te brengen. Betrek ook in deze stap interne collega's, die mogelijk meer informatie hebben.

De vragen die je (met je collega) kunt beantwoorden zijn:

Zijn er (potentiële) slachtoffers betrokken? Is het bekend wie dit zijn?

Ken ik de plaatser van het bericht persoonlijk en wat weet ik over deze persoon?

Wat weet ik over de vriendengroep van deze persoon?

Is dit bericht strafbaar of kan het leiden tot strafbare feiten?

Zijn er in het afgelopen jaar (offline) gebeurtenissen geweest die je kunt koppelen aan dit bericht?

Zit er mogelijk een dubbele betekenis aan het beeld of de tekst?

Kan dit bericht mogelijk bedoeld zijn als grap?

Hoe profileert de plaatser van dit bericht zich op social media? Raadpleeg ook andere platformen dan waar het bericht op staat.

Komt deze online performance overeen met het offline beeld?

3. PARTNER(S) BETREKKEN?

Betrek je een partner?
Controleer dan (delen van) je antwoorden bij bericht duiden en contextinformatie met deze partner(s). Ga daarna door naar de keuze om wel of niet te interveniëren (stap 4).

Betrek je geen partner(s)?
Ga dan direct door naar de keuze om wel of niet te interveniëren (stap 4).

Nu je het bericht hebt geduid en de context hebt onderzocht, kun je beslissen of het noodzakelijk is om partners te betrekken. Dit kunnen de kernpartners zijn als jongerenwerk, politie en gemeente. Of andere partners als handhavers, scholen, hulpverleners of OM.

Het kan een lastige afweging zijn of je partners moet betrekken. Om hier een keuze in te maken, kun je deze vragen beantwoorden:

Wat is mijn doel met het betrekken van een partner?

Voor welke partner is het noodzakelijk om kennis te nemen van (gegevens uit) dit bericht? Denk hierbij ook aan andere partners dan jongerenwerk, politie of gemeente. Bijvoorbeeld scholen, jeugdboa's, wijkteams of het Openbaar Ministerie.

Kun je het bericht anoniem delen of is het noodzakelijk om persoonsgegevens te benoemen? Laat het delen van persoonsgegevens altijd achterwege als je hetzelfde doel kunt bereiken. Voor meer informatie in welke situatie je persoonsgegevens kunt delen, zie deze [handreiking van het CCV](#).

Is het bericht openbaar of besloten?

Is het noodzakelijk dat je het volledige bericht deelt (bijvoorbeeld aan de hand van een schermafbeelding)? Of kun je dit ook op een andere manier delen, bijvoorbeeld door het bericht te beschrijven en alleen de noodzakelijke gegevens te delen?

Verbreek je met het betrekken van partners bij dit bericht mogelijk een vertrouwensrelatie tussen een jongere en jezelf of een collega? Deze vraag is nog belangrijker om te stellen op het moment dat je het bericht doorgestuurd krijgt van iemand anders (bijvoorbeeld een jongere of een collega).

Heb je te maken met bijzondere persoonsgegevens? Bijzondere persoonsgegevens hebben te maken met iemands ras, politieke overtuigingen, religie, lidmaatschap van een vakbond, gezondheid, seksualiteit, genetische en/of biometrische gegevens. Gaat het om bijzondere persoonsgegevens uit (semi)openbare bronnen, dan is het delen hiervan geen probleem. Als een jongere de gegevens zelf heeft gepost of bevestigd, dan heeft hij zijn gegevens zelf openbaar gemaakt. Komen de bijzondere persoonsgegevens uit een besloten account, dan deel je dit in principe niet.

Zit de plaatser of betrokkene van het bericht in een aanpak waar een **convenant** onder ligt, zoals een groepsaanpak? Zo ja; dan biedt dit vaker mogelijkheden om een partner te betrekken.

Is de kans aannemelijk dat in de toekomst ernstige feiten worden gepleegd, zoals zware mishandeling, levensdelicten of een serieuze verstoring van de openbare orde? Zo ja: onderneem direct actie, informeer en betrek partners!

4. INTERVENIËREN?

Na een zo goed mogelijke duiding van het bericht en de context, stel je jezelf (eventueel met partners) de vraag of er ingegrepen moet worden en door wie.

De vragen die je (samen met collega's of partners) hiervoor kunt beantwoorden zijn:

Wat is het doel van de interventie?

Kun je dit zelf of heb je een partner nodig? Als een collega of partner een betere band heeft met de jongere, betrek hem of haar. Overweeg wie de interventie het beste kan uitvoeren.

Benader je de plaatser van het bericht zelf of benader je iemand in zijn of haar omgeving?

Lopen er al andere interventies rondom deze persoon, zoals bijvoorbeeld een persoonsgerichte- of groepsaanpak? Betrek in dat geval de regisseur of projectleider van de aanpak.

Schaad je mogelijk een vertrouwensband als je intervineert? En weegt dat op tegen het beoogde doel? Denk bijvoorbeeld aan de veiligheid van anderen of jezelf.

5. MOGELIJKE ONLINE/OFFLINE ACTIES

Als je (eventueel samen met partners) tot de conclusie komt dat het nodig is om in te grijpen, dan kan dat op verschillende manieren. Dit is afhankelijk van jouw rol, het doel van de interventie, de band die je met een jongere hebt en de mogelijkheden die er zijn. Jij, een collega of een partner kunnen zowel online als offline acties uitvoeren. De meeste interventies kunnen zowel op (potentiële) daders als slachtoffers worden ingezet. Hieronder staan enkele voorbeelden. Vergeet tot slot niet om met je collega's of partners de acties te evalueren.

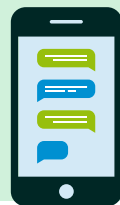
Voorbeelden van online interventies

Een openbare reactie onder het bericht plaatsen. Dit kan effectief zijn wanneer je als doel hebt om aan een breed publiek te laten weten dat je het bericht hebt gezien en dus niet alleen aan de plaatser van het bericht. Je toont duidelijk jouw aanwezigheid op social media en dat je ingrijpt bij onwenselijke berichten.

Het sturen van een Direct Message (privé-bericht). Dit is mogelijk effectief als je iets wilt bespreken dat gevoelig kan liggen. Of als je de indruk hebt dat deze persoon niet of anders zou reageren bij een openbare reactie. Let wel op dat een DM niet altijd zo privé is als dat het lijkt. Vaak worden schermafdrucken gemaakt die worden geopenbaard of doorgestuurd om iemand te *exposen*. Dit kan ook jou als professional overkomen.

Direct bellen/face timen. Dit is de optie die mogelijk het meest toepasbaar is wanneer je iemand dringend wilt bereiken. Dit is ook het meest intieme contact dat je met iemand kunt krijgen via de telefoon.

Een openbaar online bericht plaatsen. Je kunt actief via de eigen sociale media kanalen communiceren over de gebeurtenis. Daarmee laat je weten dat je op de hoogte bent van wat er online gebeurt. Je kunt zo laten zien hoe partners hiermee omgaan en hier voorlichting aan koppelen.

Voorbeelden van offline interventies

Het direct opzoeken van de persoon als je weet of een vermoeden hebt waar hij of zij zich kan bevinden. Je kunt in dringende situaties hiervoor kiezen als je veel waarde hecht aan het fysieke contact. Dit kan eventueel in combinatie met een online bericht om af te spreken.

Een collega of partner inschakelen voor een contactmoment of (huis) bezoek. Overweeg deze optie wanneer je denkt dat iemand anders beter contact kan leggen dan jij vanuit jouw rol of band met de jongere. Let hierbij wel goed op welke informatie je wel of niet deelt met deze collega of partner. Communiceer ook wat jij wel of niet zelf gaat doen.

Een ouder of voogd benaderen. Zij kunnen weinig zicht hebben op het online gedrag van hun kind. Als je weet hoe de relatie tussen ouder/voogd en kind is, maar ook als jij of een collega/partner een goede relatie met de ouder/voogd hebt, kan het contact mogelijk effectiever zijn vanuit hun rol. Overweeg deze optie vooral ook bij minderjarigen.

Afwachten totdat je de persoon weer fysiek ziet. Dit kan effectief zijn als je de situatie inschat als 'niet dringend' en je het contact laagdrempelig wilt houden.

Handhavend optreden. Het bericht kan een aanleiding zijn voor bestuurlijke of strafrechtelijke maatregelen. Het kan bijvoorbeeld noodzakelijk zijn om iemand op te pakken of een gebiedsverbod op te leggen. Overleg dit met collega's en eventueel met de bevoegde partner.

Colofon

Deze uitgave kwam tot stand dankzij de samenwerking tussen NHVeilig, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, Partner in Crime en het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Onze dank gaat uit naar de professionals van politie Noord-Holland, gemeente Alkmaar, Dijk en Waard en Purmerend en Link Jongerenwerk en Stichting Welzijn Bergen die hun kennis en expertise deelden.

Tekst

Joran de Jong, Partner in Crime
Jolien Terpstra, NHVeilig
Marjolein van Aggelen, NHVeilig
Frannie Herder, Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

(Eind)redactie

Anniek van Baren, Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

Vormgeving

Woltera Niemeijer, CO3

©NHVeilig/het CCV/Partner in Crime, november 2024

NHVEILIG

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

Partner in Crime

